

4 Šid, Erdevik, Neštin
Vinarija Molovin – Šid www.vinarijamolovin.co.rs
Vinarija Brestovački – Erdevik www.vinarjabbrestovački.com
Vinarija Trivanović – Erdevik www.vinarijatrivanović.rs
Vinarija Vinat – Erdevik vinovinat.webs.com
Poljoprivredno gazdinstvo vinarija "Kube"
Moharač- Erdevik, Vinarija Gaston
– Neštin, Tri međe i oblak-Neštin
www.trimedjeioblak.bap.rs

1 Sremka Kamenica, Ledinci, Rakovac, Beočin, Čerević, Banoštor
Podrum Šukac – Sremska Kamenica, Vinski podrum Miljević – Stari Ledinci www.podrum-miljevic.co.rs
Porodična vinarija Antonijević- Ledinci, Vinarija Prekogačić- Beočin, Vinski podrum Salaksija – Rakovac,
Podrum vina Radojičić – Čerević, Vinarija Belo Brdo- Čerević www.belobrdo.com Vinarija Žabić –
Čerević, Podrum Kuzmanović – Čerević, Fuškogorski vinogradi.d.o.o- Banoštor www.quetwine.com
Podrum Ačanski- Banoštor, Podrum Šilbaški – Banoštor, Podrum Stojković – Banoštor,
Vinarija Vinograd Urošević- Banoštor, Vinarija Šijački- Banoštor

2 Vinski podrumi i vinske kuće Sremski Karlovci
Muzej pčelarstva i vinska kuća Živanović
Podrum Bajilo
Podrum Benišek Veselinović
Podrum Petrović
Vinarija Dulka
Vinarija Probus
Vinarija Vinum
Vinarija Kiš
Vinarija Kosović
Vinarija Došen

Vinarija Kurjak
Vinarija Mrđanin
Vinarija Đurđić
Vinarija Veritas d.o.o.
Vinarija Aleks
Patrijaršijska dobra d.o.o- Patrijaršijski
podrum- Sremski Karlovci
Ogledno dobro za vinogradarstvo
(Departman za voćarstvo,
vinogradarstvo, hortikulturu i pejzažnu
arhitekturu)- Sremski Karlovci
www.karlovci.org.rs

3 Irig, Slankamen, Kovilj
Vinoteka Fruškogorje – Krušedol
Vinska kuća Kovačević – Irig www.vinarjakovacevic.co.rs
Vinarija Mačkov podrum- Irig www.mackovpodrum.co.rs
Vinarija Deurić – Mala Remeta www.vinarijadeurić.rs
Atelje vina Šapat – Novi Slankamen
(uz prethodnu najavu)
Vinarija Acumincum – Stari Slankamen,
Vinarija Do kraja sveta – Kovilj
www.dokrajavsveta.com

- LEGENDA**
- Reka
 - Kanal
 - Potok
 - Rečno ostrvo (ada, sprud)
 - Močvara
 - Jezero
 - Lučka kapetanija (Novi Sad)
 - Pristani za turističke brodove (Novi Sad)
 - Skela na Dunavu
 - Plaža
 - Šuma
 - Voćnjaci, vinogradi
 - Informativni centar Nacionalnog parka “Fruška gora”
www.npruskagora.co.rs/pages/turizam
Turistička ponuda Nacionalnog parka “Fruška gora”
(Prirodnjačka postavka i edukativna staza;
Jednodnevne edukativne ture; Posmatranje ptica; Biljno carstvo;
Rezervat divljači (Vorovo); Svet insekata; Višednevne ture)
www.npruskagora.co.rs/pages/izletnici%20program
 - Specijalni rezervati prirode
 - Park prirode
 - Spomenici prirode
 - Strogi rezervat prirode (ritske šume na Mačkovom sprudu, Papratski do)
 - Banije: Vrdnik, Slankamen
 - Lovišta
 - Lovište Vorovo (Erdevik) www.npruskagora.co.rs/pages/lov
 - Lovište Morović i Karađorđevo www.vumorovic.mod.gov.rs
 - Lovište Kućine (Višnjićevo) www.vojvodinasume.rs/lovstvo/lovišta-detallnije/kucine-sid
 - Lovište Koviljski rit www.vojvodinasume.rs/lovstvo/lovišta-detallnije/koviljski-rit-kovilj
 - Ostala lovišta: www.vojvodinasume.rs/lovstvo
 - Izletišta
- Vidikovac
- Grgurevačka pećina
- Profil geoloških slojeva gornji tercijar i čitav kvartar (manastir Grgeteg)
- Naselje
- Magistralni put
- Regionalni put
- Lokalni put
- Benzinska pumpa
- Biciklistička staza **EuroVelo 6**
Informacije za cikloturiste: Biciklistički klub „Dubl” Novi Sad,
Sunčani kej 39 (info bike, rute, stručni saveti);
Servis, Rent a bike: Fanatic www.fanatic.rs Planeta Bike www.planetbike.rs
Rent a bike: NS Bike www.nsbike.rs
- Pruga
- Most
- Pravac puta (na ivicama karte)
- Državna granica
- Granični prelaz
- Sportski aerodrom Veliki Radinci
- Srpski pravoslavni manastiri**
- Crkve** (kao spomenici kulture od izuzetnog značaja)
- Srpske pravoslavne crkve:**
Crkva Sv. Nikole u Starom Slankamenu je po predanju izgradio Vuk Grgurević (Zmaj Ognjeni Vuk), ali najstariji pisani trag o crkvi je iz 1501. *Saborna crkva Sv. Nikole u Sremskim Karlovcima* izgrađena u 17. veku. Živopis i ikonostas oslikali su Teodor Dimitrijević-Kračun i Jakov Orfelin, a istorijske kompozicije sa obe strane oltara – Paja Jovanović. *Patrijaršijski dvor u Sremskim Karlovcima* je podignut krajem 19. veka na mestu na kome je u 18. veku bila zgrada stare mitropolije. Novu zgradu projektovao je Vladimir Nikolić. *Crkva Sv. arhanđela Gavriila u Molovinu* izgrađena je 1801.
- * Kurzivom i simbolom crvene boje su označena nepokretna kulturna dobra izuzetnog značaja, a crnom ona od velikog značaja.*

Srpske pravoslavne crkve kao spomenici kulture od velikog značaja: Sv. Kuzme i Damjana u Futogu, Sv. apostola Tome u Kovilju, Rođenja Bogorodice u Sremskoj Kamenici, Vaznesenja Gospodnjeg u Bukovcu, Preobraženja u Beočinu, Sv. Save u Čereviću, Sv. Georgija u Banoštoru, Sv. Arhanđela Gavriila u Suseku, Sv. Kuzme i Damjana u Neštinu, Vavedenja Bogorodice u Sviložu, Sv. Arhanđela Mihajla Gavriila u Grabovu, Sv. Nikole u Čortanovcima, Vavedenja Bogorodice u Beškoj, Sv. Nikole u Krčedinu, Sv. Save u Maradiku, Vavedenja Bogorodice u Indiji, Uspenja Bogorodice u Irigu, Sv. Teodora Tirona u Irigu, Sv. Nikole u Irigu, Sv. Jovana Preteče u Vrdniku, Sv. Nikole u Jasku, Sv. Nikole u Neradinu, Vaznesenja Gospodnjeg u Rumi, Sošestvija Sv. Duha u Rumi, Sv. Nikole u Rumi, Sv. Nikole u Malim Radincima, Sv. Preobraženja u Šatrincima, Sv. Nikole u Vognju, Sv. Nikole u Stejanovcima, Sv. arhanđela Gavriila u V. Radincima, Sv. Nikole u Šuljmu, Sv. arhistratiga Mihajla u Grgurevcima, Sv. Georgija u Mandelosu, Sv. Georgija u Ležimiru, Sv. Georgija u Divošu, Sv. Nikole u Erdeviku, Sv. Dimitrija u Ljubi, Sv. Nikole u Bačincima, Sv. Petra i Pavla u Berkasovu, Sv. Nikole u Šidu, Sv. Bogorodice u Moroviću.

Rimokatoličke crkve kao spomenici kulture od velikog značaja: Srca Isusova i župni dvor u Futogu, Sv. Jurja i župni dvor u Petrovaradinu, Marije Snežne na Tekijama, Našašća Svetog Križa u Sremskoj Kamenici, Svetog Trojstva u Sremskim Karlovcima, Sv. Mihajla u Novom Slankamenu, Sv. Mihajla u Erdeviku, Sv. Trojstva u Kukujevcima, Sv. Marije u Moroviću, Sv. Ivana Nepomuka u Gibarcu, Sv. Katarine u Sotu, Sv. Josipa u Čereviću, Sv. Petra u Indiji, Uzdižanja Časnog Križa u Rumi.

Prostorno kulturno-istorijske celine
Gradsko jezgro Sremskih Karlovaca je barokna prostorno kulturno-istorijska celina građena od sredine 18. veka pa do početka 20 veka. Petrovaradinska tvrđava sa podgrađem; Dvorac Marcibanji-Karačoni u Sremskoj Kamenici; Gradska celina u Irigu.

Znamenita mesta
Mesto zaključenja Karlovačkog mira 1699. gde su Austrija, Venecija i Poljska sa jedne i Turska sa druge strane (Rusija je sa Turskom potpisala samo primirje) okončali jedan od ratova tokom Druge opsade Beča (1683).
Mesto bitke kod Slankamena, koja se odigrala 1691. obeleženo je spomenikom podignutim 1892. Sukobile su se austrijska i turska vojska. Turci su doživeli težak poraz.
Mesto bitke kod Petrovaradina, koja se odigrala 1716. nalazi se na brdu Vezirac u blizini Tekija (Petrovaradin). Tada je austrijska vojska pod komandom Eugena Savojskog potukla tursku vojsku kojom je

komandovao Damad Ali paša.
Mesto proboja Sremskog fronta obeležen je Spomen kompleksom „Sremski front”u Adaševima. Radi se o jednoj od najznačajnijih bitaka u sklopu završnih operacija za oslobođenje Jugoslavije od fašističkih okupatora koja se odigrala u aprilu 1945. Spomen kompleks „Sremski front” čuva imena 15.000 palih boraca NOVI, Crvene i Bugarske armije. Kompleks je sagrađen 1988. a delo je Jovana Soldatovića. Grob pesnika Branka Radičevića (1824-1853) na Stražilovu. Spomenik kugi „Kipovi” sagrađen je na granici iriškog i rumskog područja posle velike kuge koja je zahvatila sela na iriškoj strani 1795, ali se nije proširila na rumski hatar.

Spomenici kulture - Narodno graditeljstvo
Seoska kuća u Neštinu je primer narodnog graditeljstva iz 18. veka; Seoska kuća u Ljubi; Turske česme u Ledincima;

Spomenici I svetskog rata
Spomen kompleks srpskim vojnicima iz Velikog rata - Ruma
Spomenik ratnicima iz I svetskog rata u Kovilju
Spomenik streljanim Beščanima (Petrovaradinska tvrđava)
Spomenik ratnicima I svetskog rata u Neštinu

Spomenici iz perioda NOB-a (1941-1945)
Spomenički kompleks Sremski front - Adaševci, Spomenik „Sloboda” posvećen borbima NOB-a i žrtvama fašizma na Iriškom vencu
Spomen-kompleks Rohalj baze kod Divoša
Spomenik palim borbima NOB-a i žrtvama fašizma i Spomenik Mornaričkoj četi u Neštinu
Spomenik NOB-a- Jabuka
Spomenici NOB-a u naseljima: Begeču, Futogu, Veterniku, Rakovcu, Sr. Kamenici, Beočinu, Čortanovcima, Beškoj, Novim Karlovcima, Adaševcima, Gibarcu, Erdeviku, Moroviću, Privinov Glavi, Grgurevcima, Pavlovcima, Bešenovačkom Prnjavoru, Ležimiru, Mandelosu, Jasku, Vrdniku, Irigu, Velikoj i Maloj Remeti.

Kuće znamenitih ličnosti
Kuća pesnika, lekara, Jovana Jovanovića Zmaja (1833-1904) u Sr. Kamenici, Kuća pisca, pesnika, filozofa, političara, advokata Laze Kostića (1841-1910) u Kovilju, Kuća spisateljice, pesnikinje, folkloristkinje Milice Stojadinović Srpkinje (1828-1878) u Vrdniku, Zavičajni muzej u Čereviću, Kuća u kojoj je živeo srpski guslar i pesnik Filip Višnjić (1767-1834) u Višnjićevu, Rodna kuća prosvetitelja Đorđa

Natoševića (1821-1887) u Starom Slankamenu;

Dvorci
Kompleks dvorca porodice Dunderški u Čelarevu završen je u drugoj polovini 18. veka. Manji dvorac je izgrađen na prelazu iz 18. u 19. vek, a veliki je izgrađen u periodu 1834-1837. Dvorac u Futogu izgradio je grof Andreas Hadik 1777. u vlasništvu porodice Kotek je u periodu 1805-1922.

Tvrđave i kule
Gornji i Donja tvrđava u Slankamenu danas su ruševine i ostaci utvrđenog grada koji mogu datirati počev od rimskog perioda. Srednj vekovni grad castrum Zalankemen pominje se 1072, a u 15 veku u posedu je srpskih despotas Lazarevića i Brankovića. Grad Turci zauzimaju 1521, a 1691. tu se odigrala Bitka kod Slankamena kada je austrijska vojska pobedila Turke. Vrdnička kula je ostatak branič kule nekadašnjeg srednj vekovnog grada poznatog kao Rednak. Tvrđava Morović je bila utvrda koju je izgradio ban Ivan Morović krajem 14. veka radi odbrane južne Ugarske od Turaka.

Salaši
Ranč Dobro prase ** Ledinci www.rancdobroprase.rs, Cvejin Salaš- Begeč www.cvejinsalas.com, Domaćinstvo Save Graorca – Kovilj www.mangulice.com, Salaš Stojišić – Beška www.salasstojisic.com, Banstolka- vikend naselje Banstol www.banstolka.rs, Perkov Salaš- Neradin www.salasinfo/sr/salas/perkovsalas, Blanušin raj- Banoštor, Guest House, Ležimir

Etno kuće
Etno kuća Maradić www.armidatours.co.rs/etno-kuca, Etno kuća Majka Angelina- Grgurević www.etnokucamajkaangelina.com, Etno kuća Iliček Kućerak u Sremu- Vrdnik Etno naselje Vrdnička kula www.etnoselo-vk.rs, Eko-etno klub Čerević www.seoskiturizam-dunav-fruskagora.com, Majkina radionica- Banoštor Etno kuća “Kućerak u Sremu”- Krušedol; Etno gazdinstvo Gagijevo sedlo- Morović www.gagijevosedlo.rs Etno restoran “Sremska kuća” Mandeloški put

Kamp, odmaralište i omladinsko naselje
Decije odmaralište Testera - Čerević www.vojvodinaonline.com/smestaj/decije-odmaraliste-testera-cerevic

FARMA 47, Čenej www.agrotourism-novisad.com Omladinsko naselje „Letenka”, Pokrajinskog zavoda za sport i medicinu sporta www.pzsport.rs/letenka

Planinarski domovi www.planinari.org.rs/domovi
Dom Crveni Čot- Popovica, Dom Medicinar- Popovica, Dom Železničar - Popovica, Dom dr Radivoj Simonović- Popovica, Dom Orlovo гнездо - Popovica, Dom pod Glavicom (Zanatlija)- Glavica, Dom i restoran Zmajevac- Zmajevac, Planinarski dom Vojvodina- Iriški venac, Kozarica - Čortanovci, Dom na Stražilovu – Čerat (Sremski Karlovci)

Hotelski i apartmanski smeštaj na teritoriji NP „Fruška gora” i neposrednoj okolini
Hotel Premier Aqua *****- Vrdnik www.hotelpremieraqua.com
Hotel Termal- Vrdnik www.termal-vrdnik.com
Etno naselje Vrdnička kula www.etnoselo-vk.rs
Premier Prezident Hotel *****- Sremski Karlovci www.premierprezidenthotel.com
Vila Prezident- Sremski Karlovci www.vilaprezident.com
Hotel Dunav **.- Sremski Karlovci www.hoteldunav.co.rs
Hotel Norcev ***- Iriški venac www.norcev.rs/o-hotelu
Hotel Andrevlje www.ceptor-andrevlje.com
Hotel Borkovac, Ruma www.borkovac.org

Vinski podrumi i vinske kuće

Čarde
Čarda na Jami- Begeč, Kod Braše- Begeč www.cardakodobrase.com, Splay čarda Dunavac- Futog www.splaydunavac.net, Plavi Dunav- Futog, Mika Alas- Stari Slankamen www.indijia-tourism.com, Sidro – Beška www.indijia-tourism.com, Zlatna laguna- Stari Slankamen www.indijia-tourism.com, Ranč Platan, Vrdnik www.rancplatan.com, Škola jahanja, Čerević, Gagijevo sedlo, Morović www.gagijevosedlo.rs

Rekreativno jahanje
Aktivna Fruška (Pešački klub i Klub za rekreativno jahanje) Stari Ledinci www.aktivnafruska.weebly.com
Konjički klub Petras Petrovaradin www.petras.org.rs
Ranč Platan, Vrdnik www.rancplatan.com, Škola jahanja, Čerević, Gagijevo sedlo, Morović www.gagijevosedlo.rs

Izdavač: Turistička organizacija Grada Novog Sada

Za izdavača: Branislav Knežević

Tekst i podaci: Gordana Stojaković

Zahvaljujemo arhitekti Miroslavu Krstošiću za spisak spomenika NOB-a.

Lektura i korektura: Ivana Bolf-Labudović

Fotografije: Dragan Kurucić

Autorska prava TONS

Dizajn, mapa: Mirjana Isakov

Autorska prava: TONS

Dizajn, priprema za štampu

i korekcije na mapi: Graphic Solutions

Štampa:

Tiraž:

ISBN

Novi Sad, 2018.

Zabranjeno kopiranje i umnožavanje

© copyright by TONS

Manastiri Fruške gore

Korpus očuvanih srpskih, pravoslavnih manastira spada u najvrednije spomeničko blago Fruške gore. Prvi pisani podatak o pravoslavnim manastirima na Fruškoj gori je iz 1455., a nalazi se u pismu despota Đurđa Brankovića (oko 1375-1456), poslednjeg srpskog vladara pre pada Srpske Despotovine pod Turke 1459, papi Kalistu III. Srpski despot Branković se u pismu pozvao na pravo dobijeno od prethodnog pape, Nikole V da „In regno Hungarie“ podigne pravoslavne manastire, što je i ostvareno u vekovima koji će uslediti. Narodno predanje gradnju fruškogorskih manastira smešta nekoliko vekova pre nego što to pokazuju istorijski podaci. Istorija fruškogorskih manastira se dobrim delom može vezati za kttorstvo srpske plemićke porodice Branković: despota Stefana Brankovića, njegovu ženu, despoticu Angelinu Branković i njihove sinove, a potonje despote, Đorđa i Jovana. Među njima za kttorske zaslege treba posebno izdvojiti despota Đorđa Brankovića (1461-1516), (kasnije mitropolit beogradsko-sremski Maksim) i njegovu majku, despoticu Angelinu Branković (? – 1520).

Fruškogorski manastiri su tokom vekova stradali u periodima velikih iskušenja koje su donosili ratovi. Prvi takav period je bila turska vladavina Sremom (1526-1699). Katiklizmično stradanje manastira 1716. bilo je posledica besa poražene turske vojske u Petrovaradinskoj bici. Period velike obnove manastira, koji se delom očuvao i do danas, započeo je u trećoj deceniji 18. veka. Deo tog duha obnove upisan je u ikonostase, ikone, živopis, koja su radili tada najpoznatiji srpski grafičari i slikari: Hristofor Džefarović, Zaharije i Jakov Orfelin, Stefan Tenecki, Teodor Dimitrijević Kračun, Dimitrije Bačević, Janko Halkozović... Sledeće veliko stradanje manastira dogodilo se tokom II svetskog rata, kada su ustaše (oružana formacija Nezavisne Države Hrvatske) porušile, oštetile i opljačkale većinu fruškogorskih manastira.

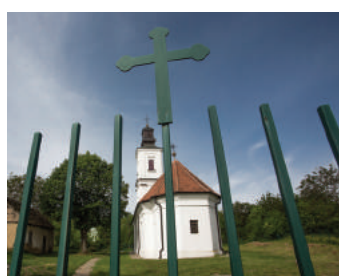
Manastir Krušedol izgrađen je u periodu 1509-1516. Ktitori su

bili despot Đorđe Branković, njegova majka Angelina Branković i vlaški vojvoda Basaraba. Crkva manastira posvećena je Blagovestima Bogorodice. Živopis iz perioda izgradnje vidljiv je još na stubovima koji podupiru kupolu crkve. Manastir je razoren početkom 18. veka, pa je barokni živopis iz perioda obnove (sredina 18. veka), a radili su ga Jov Vasilijević, uz pomoć grupe domaćih slikara i Stefan Tenecki. Oltar crkve je monumentalna kompozicija sastavljena od ikona rađenim u periodu od 16. do 18. veka. Prestone ikone (sredina 18. veka) i arhijerejski tron (druga polovina 18. veka) pripisuju se Jovu Vasilijeviću i Dimitriju Bačeviću. Krušedol je bio mauzolej sremskih Brankovića. Turci su tokom razaranja manastira 1716. uništili njihove mošti. U Krušedolu su sahranjene značajne ličnosti srpske istorije: patrijarsi Arsenije III Čarnojević (1706)

i Arsenije IV Jovanović (1748), vojvoda Stefan Šupljikac (1848), kneginja Ljubica Obrenović (1843) i kralj Milan Obrenović (1901).

Sretenjska crkva u blizini manastira Krušedol izgrađena je u

periodu od 1512. do 1516, kao zadužbina despotice Angeline Branković, koja je uz pomoć moskovskog velikog kneza Vasilija III, početkom 16. veka tu osnovala ženski manastir. Crkva manastira je prvobitno bila posvećena Sv. Jovanu Zlatoustom. Početkom 18. veka Turci su porušili čitav kompleks. U crkvi, sada posvećenoj Sretenju Hristovom, i danas je vidljiv deo zidnog slikarstva iz prve polovine 17. veka.

Vrdnička kula

Manastir Veliku Remetu je prema predanju izgradio srpski kralj Dragutin Nemanjić (1276-1316), ali prvi pisani podaci o manastiru su iz sredine 16. veka. Crkva manastira je posvećena Sv. Dimitriju. Ostaci crkvenog živopisa iz 16. veka vidljivi su fragmentarno. Na spoljnom zidu crkve sačuvana je freska sa likom Sv. Dimitrija iz 1568. Manastir su oštetili Turci početkom 18. veka, ali je ubrzo obnovljen. Savremeni ikonostas i zidne slike rad su slikara Dragana Marunića (20. vek). Manastirski šestospratni zvonik je najviši među fruškogorskim zvonicama.

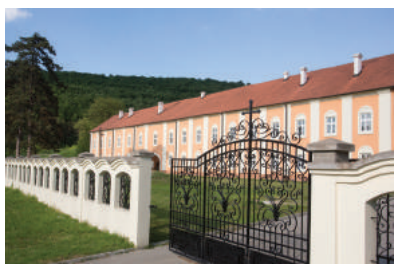
planovima arhitekte Hermana Bolea. Novi ikonostas oslikao je slavni srpski slikar, Uroš Predić početkom 20. veka. U manastiru je kao arhimandrit živeo i radio Ilarion Ruvarac (1832-1905) utemeljitelj savremene srpske istorijske misli.

Manastir Novo Hopovo je prema predanju zadužbina mitropolita Maksima (Brankovića), ali prvi put u istorijskim izvorima se pominje 1546. Zapis iznad ulaza u crkvu govori da su ktitori bili Laco i Marko Jović iz Gornjeg (Srpskog) Kovina (okolina Budimpešte) i da je godina gradnje crkve 1576. Crkva manastira posvećena je Sv. Nikoli. Manastir je stradao krajem 17. i početkom 18. veka. Obnova je započela početkom 18. veka. Ikonostas je oslikao Teodor Dimitrijević Kračun 1776. Tokom II svetskog rata manastir je opljačkan i miniran. U manastirskoj crkvi danas su vidljiva dva sloja živopisa iz različitih perioda 17. veka. Savremeni ikonostas manastirske crkve delo je žičkih monahinja (20. vek). U delu konaka manastira nalazi se memorijal posvećen srpskom prosvetitelju Dositeju Obradoviću (1739-1811) koji se tu zamonašio.

1752. izgrađena je nova. Manastir je oštećen tokom II svetskog rata, a sačuvan je samo jedan deo ikona. Poslednjih godina traje intenzivna obnova manastira.

Manastir Rakovac je prema predanju, podigao veliki komornik despota Jovana Brankovića, Raka Milošević. Prvi pisani podatak o manastiru je iz 1545. Crkva manastira je posvećena Sv. Vračima Kuzmi i Damjanu. Turci su porušili manastir krajem 17. veka, ali je ubrzo obnovljen. Manastir je stradao tokom II svetskog rata. Novi ikonostas radili su Branka Janković-Knežević i Ljubomir Vujaklija (1987-8). U unutrašnjosti crkve su vidljivi fragmenti živopisa iz 16. i 17. veka. Manastir je bio poznat kao kulturni i prepisivački centar gde su nastali prepis Dušanovog zakonika i Rakovački rukopisni Srbljak.

stirski park projektovali su francuski baštovani pre vek i po, a on je danas zaštićen kao spomenik prirode.

Manastir Vrdnik ili Vrdnička Ravanica se u pisanim izvorima pominje šezdesetih godina 16. veka. Crkva manastira je posvećena Vaznesenju Hristovom. Krajem 17. veka u manastir su došli izbegli monasi manastira Ravanice (kod Čuprije) koji su sa sobom doneli mošti srpskog kneza Lazara ubijenog u bici na Kosovu polju 1389. Manastirska crkva Vrdničke Ravanice koja i danas postoji građena je u periodu 1801-1811. Impresivan ikonostas je delo slikara Dimitrija Avramovića (sredina 19. veka). U porti manastira je bista pesnikinje Milice Stojadinović Srpinje (1828-1878).

Manastir Jazak podignut je u blizini starog manastira Jazak koji je verovatno izgrađen krajem 15. ili početkom 16. veka. Stari manastir Jazak je bio poznat po tome što su se u njemu čuvale mošti poslednjeg srpskog cara iz dinastije Nemanjića, Uroša (1336-1371). Njegove mošti su prenešene u Beograd tokom II svetskog rata i tako spašene od uništenja. Savremeni manastir Jazak je podignut sredinom 18. veka. Crkva manastira posvećena je Sv. Trojici. Ikonostas iz druge polovine 18. veka radio je Dimitrije Bačević. Ikona Bogorodičinog trona delo je Teodora Dimitrijevića Kračuna, Arhijerejski tron oslikao je Grigorije Davidović Obšić, a Tron cara Uroša, Andrej Šaltist.

Manastir Mala Remeta se u istorijskim izvorima pominje tokom 16. i 17. veka. Zna se da su krajem 17. veka u njega došli izbegli monasi manastira Rača (na Drini). Savremena manastirska crkva posvećena Pokrovu Bogorodice podignuta je u prvoj polovini 18. veka. Ktitor je bio Stanko Milinković, stanovnik obližnjeg sela Šuljam. Ikonostas crkve oslikao je Janko Halkozović sredinom 18. veka. Zidne slike rad su Koste Vandelovića sa početka 20. veka.

Manastir Bešenovo je prema predanju osnovao srpski kralj Dragutin Nemanjić (1276-1316), ali u istorijskim izvorima se pominje u 16. veku. Manastirska crkva je posvećena Sv. Arhangelima. Manastir je potpuno razoren tokom II svetskog rata. Delovi ikonostasa koji je oslikao Stevan Aleksić početkom 20. veka danas se čuvaju u Galeriji crkvene umetnosti u Sremskoj Mitrovici. Obnova manastira Bešenovo započela je 2013.

Manastir Šišatovac su osnovali u 16. veku izbegli monasi iz manastira Žiča (u blizini Kraljeva). Crkva manastira posvećena je Rođenju Bogorodice. Njegov značaj je tokom vekova bio i posledica činjenice da su tu čuvane mošti srpskog velmože Stevana Štiljanovića (? - posle 1540). Tokom II svetskog rata manastir je bio miniran. Jedan od igumana Šišatovca je bio književnik Lukijan Mušicki (1777-1837). Obnova kompleksa započela je 1970.

Manastir Kuveždin je prema predanju zadužbina despota Stevana Štiljanovića (? - posle 1540), a prvi put se u istorijskim izvorima pominje 1566. Manastirska crkva je posvećena Sv. Savi. Manastir je stradao u II svetskom ratu. Sačuvana je barokna kapela iz 18. veka na monaškom groblju. Manastirski kompleks se obnavlja počev od 1973.

Manastir Petkovicu je prema predanju u prvoj polovini 16. veka podigla Jelena, udovica despota Stevana Štiljanovića, a pouzdani podaci o manastiru su iz 1588. kada je crkva živopisana. Manastirska crkva je posvećena Sv. Petki. Crkva je obnavljana više puta a zna se da je 1735. imala barokni ikonostas koga je krasio drveni krst monumentalnih dimenzija. Tokom II svetskog rata manastir je opljačkan i oštećen. Sačuvan je deo originalnog živopisa iz 16 veka. Obnova manastira je novijeg datuma.

Manastir Kuveždin je prema predanju zadužbina despota Stevana Štiljanovića (? - posle 1540), a prvi put se u istorijskim izvorima pominje 1566. Manastirska crkva je posvećena Sv. Savi. Manastir je stradao u II svetskom ratu. Sačuvana je barokna kapela iz 18. veka na monaškom groblju. Manastirski kompleks se obnavlja počev od 1973.

Manastir Divša (Dipša) je prema predanju zadužbina despota Jovana Brankovića čijom se smrću na samom početku 16. veka završava dinastija sremskih Brankovića. Prvi istorijski podaci o manastiru su iz 16. veka. Crkva manastira je posvećena Sv. Nikoli. Manastir je teško oštećen u II svetskom ratu. Delovi ikonostasa iz 18. veka, rad Teodora Stefanovića Gologlavca, čuvaju se u Galeriji crkvene umetnosti u Sremskoj Mitrovici. Novi ikonostas je rad ikonografske radionice Minić.

Perkov salaš u Neračinu

Literatura/Izvori:

Давидов, Динко. (2007) *Фрушкогорска „Света Гора“* у: Фрушка гора. ур. Јелица Недић. Београд: Завод за уџбенике. 245-271.

Споменичко наслеђе Србије – Непокретна културна добра од великог и изузетног значаја. (1998) ур. Милета Милић. Београд: Републички завод за заштиту споменика културе.

Стојаковић, Гордана. (2007) *Туризам Фрушке горе* у: *Фрушка гора*. ур. Јелица Недић. Београд: Завод за уџбенике. 501-520.

Ћurčić, Slobodan. Dobrivojević, Olivera. Stojaković, Gordana. (2002). *Fruška Gora-Turistički vodič*. Novi Sad/Beograd: Prometej& Vojnoizdavački zavod.

Фрушкогорски манастири. Покрајински завод за заштиту споменика културе, Нови Сад www.pzzsk.rs/fruskogorski-manastiri/ fruskogorski-manastiri *pristupljeno u februaru 2015.*

Ikonostas crkve u Nestinu

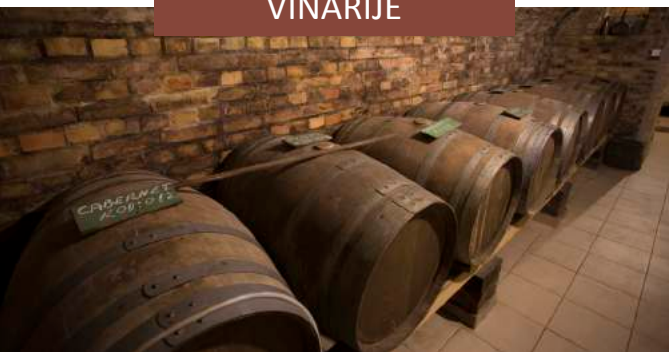
Fruška gora turistička karta

MANASTIRI

VINARIJE

IZLETIŠTA

